

Przemyśl, 31 sierpnia 2026 roku

APEL

XXIII Walnego Zebrania Delegatów Regionu Ziemia Przemyska NSZZ „Solidarność”

o uczczenie 150. rocznicy urodzin Kazimierza Jeżewskiego

Delegaci XXIII Walnego Zebrania Delegatów Regionu Ziemia Przemyska NSZZ „Solidarność” apelują o godne upamiętnienie przypadającą w 2027 roku 150. rocznicy urodzin Kazimierza Jeżewskiego (1877–1948) – pedagoga, działacza oświatowego i twórcy idei Gniazd Sierocych, która stała się jednym z pierwowzorów współczesnych rodzinnych form opieki nad dzieckiem.

Szczególne znaczenie dla Ziemi Przemyskiej ma fakt, że w 1908 roku w Stanisławczuku pod Przemyślem powstało pierwsze Gniazdo Sieroce, zorganizowane w oparciu o koncepcję Jeżewskiego. Jego idea zakładała wychowanie dzieci pozbawionych opieki w warunkach zbliżonych do życia rodzinnego, połączone z nauką, pracą i przygotowaniem do samodzielnego życia. Gniazdo działało do czasu zniszczenia w okresie I wojny światowej i stało się jednym z pierwowzorów późniejszych rodzinnych form opieki nad dzieckiem.

Idea Jeżewskiego rozwijała się w kolejnych latach. 26 lipca 1919 roku Sejm Ustawodawczy podjął uchwałę o utworzeniu wzorowej Wsi Kościuszkowskiej, a 23 marca 1929 roku uchwalono ustawę o utworzeniu państwowej fundacji „Wieś Kościuszkowska”. W działalność Towarzystwa Gniazd Sierocych angażowali się m.in. Maria Konopnicka, Eliza Orzeszkowa i Henryk Sienkiewicz, a jego prezesem był gen. Kazimierz Sosnkowski, który następnie stanął na czele Towarzystwa Wiosek Kościuszkowskich.

Delegaci XXIII Walnego Zebrania Delegatów Regionu Ziemia Przemyska NSZZ „Solidarność” apelują o przypomnienie dorobku Kazimierza Jeżewskiego oraz znaczenia jego idei dla polskiej pedagogiki i rodzinnych form opieki nad dzieckiem. Szczęólnego podkreślenia wymaga związek tej historii z regionem przemyskim. Apelujemy do władz NSZZ „Solidarność”, organizacji związkowych, środowisk oświatowych i społecznych o włączenie się w godne upamiętnienie 150. rocznicy urodzin Kazimierza Jeżewskiego w 2027 roku.

Przewodniczący Prezydium
WZD Regionu Ziemia Przemyska
NSZZ „Solidarność”

Edward Rokosz